

lliçó de Geografia

Era un mapa mig descolorit. El mestre ens el posava damunt d'una piçarra, fent-nos passar d'un a un, i amb el dit anar-li ensenyant el que ens preguntava; quan quedavem plantats davant del mapa, el mestre solia fer-nos la següent pregunta:

—«A ver! Diga V. cuales son los rios más caudalosos de Europa».

Nosaltres no és pas que portessim gaire voluntat al mapa, perquè, la veritat sigui dita, tantes ratlles blaves i vermelles i noms en lletres grosses i altres de més petites, creieu que n'hi havia per ni prendre la molèstia d'amoïnars-s'hi.

Però el mestre, que si us diguéssim que no podíem ni arribar a veure'l, no us enganyaria; manar ell i nosaltres no volguerem creure, tot era igual i això que acompanyava la seva autoritat amb un cinglè molt més llarg que ell, que ja és dir, perquè de llarg creieu que ho era aquell home.

A la primera pregunta, nosaltres, vetllant pel nostre prestigi, ens manteníem callats, amb la cara davant del mapa, però de reüll miràvem el cinglè per estar previnguts al moment que entrés en foc. El mestre tornava a insistir: —«Le pregunto a usted cuales son los rios más caudalosos».

—Sí, creu-t' ho que sortiràs amb la teva!— ens deïem nosaltres. I les ratlles blaves es mantenien quietes sense dir ni piu. El cinglè començava a evolucionar. Primer era un cop al mapa; allò per a nosaltres era el preludi; ens posavem en guràdia, tot seguit el cinglè es desviava i del mapa passava a les nostres espatlles. Llavors fèiem unes filigranes acrobàtiques per veure si la bata ens parava els cops. De vegades anava bé, altres no. La sang ens pujava a la cara d'indignació, fins que a la fi venia el crit tan esperat:

—«A sentarse!»

Allò venia a ésser com l'ordre de «alto el fuego!» Havíem guanyat la batalla. Ens en anàvem a asseure'ns contents, ja que ni amb el cinglè ni amb la seva autoritat havia pogut sortir amb la seva.

Després vàrem fer-nos grans. Ja no portàvem els genolls bruts de tinta ni taques d'oli al vestit: ens posaren pantalons llargs i americana. En un país molt lluny cap allà a l'Àfrica, hi havia una guerra: era la dels anglesos contra els boers. On redimoni era aquest país? Llavors per curiositat cercàvem el mapa: al cap d'avall d'Àfrica hi trobàrem un país que en deien El Transweal i unes ciutats que tenien per nom Orange i El Cabo. Anàrem creixent. A l'Àsia hi havia guerra. Tornàrem a buscar el mapa. La Mandxúria, Corea,

Port-Artur, Mukden, noms que s'ens féren familiars i que els trobàvem en el mapa a ulls clucs. Més tard, els Balkans: Turquia i Sèrbia. I no deixant ja més la vista fixa del mapa, arribàrem podem dir fins a les portes de casa nostra: a Lieja, Namur, París...

* * *

Ara ja havem crescut prou. Ens hem fet grans i encara persistim la mania del mapa. Ara és Abisínia, i els noms d'Addis, Adrigat, Addis-Abeba, ens són familiars.

El record d'aquell mapa penjat a la pi-

çarra, com el del mestre amb el seu cinglè, ja és lluny; són coses de la infància que tenen regust de pega-dolça, cromos de xocolata i llibres de contes.

I ara una pregunta:

—Per què la lliçó de Geografia no l'aprenguérem quan tot ens somreia i el nostre cervell era de fàcil dominar, i en canvi ara, ja grans, s'han hagut de matar homes amb homes, destruir-se pobles i empobrir-se les nacions, per a aprendre-la? ¿Voleu dir que la nostra bondat no és molt discutible?

CUCH

LLANTERNA

En aquesta secció només seran comentats aquells films que siguin presentats als nostres cinemes i que al nostre entendre en siguin mereixedors, al marge de les conveniències de les empreses.

Don Quintín, el amargao

No volem deixar de comentar—encara que un xic massa tard—un dels films que s'han projectat darrerament en els nostres cinemes: és «Don Quintín el Amargao».

Aquest sainet de Carles Arniches, que ja havíem vist en el teatre i ens havia plagut—com gairebé totes les obres del popular saineter—ara l'hem vist en aquesta modalitat escènica que és el cinema.

I hem de dir que ens ha agradat també. Ens ha agradat de debó, tot i que és una «producció nacional», qualificatiu que ens fa anar al cinema amb el màxim de prevenció.

Obra en la qual el diàleg és el millor, ofereix esculls gairebé insuperables al realitzador del film. Els acudits en el teatre, si l'actor en sap, arriben tots al públic, i això, que en el cinema no és possible, fa perdre moltes riallades a l'espectador. Així i tot, al llarg de l'obra us sentiu emportats pel llenguatge pintoresc dels personatges, que en el film ha estat modernitzat amb vocables més d'avui. I el realitzador ha tret molt partit de la cançó que treu de pollaguera a «Don Quintín», així com ha lograt efectes «renéclarians» en diversos moments d'aquesta obra que té per marc el Madrid popular.

Hem volgut expressar la nostra satisfacció davant d'aquesta obra tan reeixida de nostra producció autòctona, a la qual, però, hem d'objectar que s'hagi carregat la nota patètica en el seu pròleg. Si s'hagués afluixat, l'obra seria la mateixa i tots hi hauríem guanyat.

Ah! Vagin tots els elogis per l'Alfons Muñoz (Don Quintín).

Los últimos días de Pompeya

Al Majestic s'ha projectat darrerament aquest film espectacular. Per a nosaltres, però, aquests films espectaculars, en general, no són de la nostra predilecció. I aquest, que és una evocació de la ciutat de Pompeya que destruï el Vesubi, és ni més ni menys que els altres films d'aquest mateix gènere. Hi ha encerts elogiàbles, certament, i contribueixen a que les multituds tinguin nocions d'Història, però en general els trobem pesats i amb un excés d'escenografia.

A nosaltres ens hauria agradat més «El Refugio», film de complement, si no l'haguéssim hagut de veure «parlat en castellà»

Barcarola

Heu-vos ací un film del més agut romànticisme. Un film que té encerts magnífics de realització, sobretot pel que fa a expressar els estats anímics dels personatges. Llevat de l'excés de moviment i dels focs d'artifici—part externa del film—el procés psicològic del drama denota en el seu autor una trassa envejable. I és d'elogiar que en el final s'hagi sacrificat l'interès comercial a l'honradesa artística.

Diem que «Barcarola» és Lida Boarova, una actriu bellíssima i que encarna a la meravella el tipus de la protagonista. És notable també el treball de Gustau Fröhlich i en conjunt de tots els intèrprets.

La dama del boulevard

Acabem de veure Ann Stenn en una versió magnífica de Nanà. Ann Stenn és una actriu formidable, d'un gran talent i una sensibilitat exquisides. I «Naná» és la cèlebre novel·la de Zola. Aquesta «Naná», però, no sabem perquè, l'hem vista anunciada «La dama del boulevard».

Afegim que a més del treball senzillament admirable d'Ann Stenn, en aquest film hom s'admira de l'ambient del París d'abans de la guerra amb Prússia, que hi és evocat amb una gran intel·ligència.

AGEA